

Ders Çal??ma Becerileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ders Çal??ma Becerileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19699>

Özet

Ders Çalışma Becerileri Ölçeği (DÇBÖ), öğrencilerin ders çalışma alışkanlıkları, organizasyon yeteneklerini ve akademik süreç yönetimini sistematik olarak değerlendirmek amacıyla Kaner ve Kesiktaş tarafından geliştirilmiş kapsamlı bir ölçme aracıdır. Ölçek, yalnızca öğrencilerin kendi öz bildirimlerini değil, aynı zamanda ebeveyn ve öğretmenlerin gözlemlerini de içeren çoklu form yapısına sahiptir. Bu çoklu bakış açısı, öğrencilerin çalışma davranışları hakkında daha bütüncül ve güvenilir veriler elde etmeyi amaçlamaktadır.

Ölçek, toplam 43 maddeden oluşmakta olup, öğrencilerin akademik performansları etkileyen altı farklı temel boyutu ölçmektedir. Geliştirme çalışması, bu farklı formların psikometrik özelliklerini detaylı bir şekilde incelemek ve ölçeğin eğitim alanında kullanıma uygunluğunu kanıtlamaktır.

Anahtar Kelimeler

Ders çalışma becerileri, akademik başarı, psikometrik özellikler, öğrenci değerlendirme, Likert ölçeği, Sema Kaner, eğitim psikolojisi.

Yazarlar

Sema Kaner, A. D. Kesiktaş.

Amaç

Ders Çalışma Becerileri Ölçeği'nin temel amacı, öğrencilerin etkili ve verimli ders çalışma alışkanlıkları, çevrelerindeki önemli figürlerin (ebeveyn ve öğretmenler) bakış açısıyla birlikte değerlendirmektir. Bu ölçek, özellikle öğrencilerin akademik gelişimine katkıda bulunmak ve çalışma yöntemlerindeki eksiklikleri tespit ederek rehberlik programlarına girdi sağlamak için tasarlanmıştır.

Ölçeğin geliştirme çalışması, ana-baba, öğretmen ve öğrenci formlarının **psikometrik özelliklerini** incelemeyi ve bu formların geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlayarak, standardize edilmiş bir ölçüm aracı oluşturmayı hedeflemiştir. Bu üç farklı formun korelasyonlarının incelenmesi, çalışma becerilerinin farklı bağlamlarda nasıl algılandığını anlamayı da amaçlamıştır.

Yapı

DÇBÖ, öğrencilerin akademik başarıları doğrudan etkileyen bir dizi davranışsal ve bilişsel beceriyi ölçmektedir. Ölçülen yapı, yalnızca derslere ayrılan zaman değil, aynı zamanda bu zamanın ne kadar **sistemli ve organize** kullanıldığını da kapsar. Ölçek, öğrencilerin öğrenme

sürecindeki kritik yönlerini temsil eden alt? temel faktör alt?nda toplanm??t?r:

Sistemli ve Organize Çal??ma

Temizlik ve Düzen

Çal??ma Ortam?

Ev Ödevleri

Kaynaklara Ba?vurma

Dinlenme

Bu çok boyutlu yakla??m, öğrencilerin çal??ma becerilerinin tek bir genel skor yerine, ayr? ayr? ölçülebilir ve geli?tirilebilir bile?enlerden olu?tu?unu göstermektedir. Bu ayr?m, e?itimsel müdahalelerin hedeflenmesi aç?s?ndan büyük önem ta??r.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, maddelerin genel yap?y? ne kadar iyi temsil etti?ini gösteren madde-toplam korelasyonlar? incelenerek desteklenmi?tir. Bu korelasyon de?erlerinin 0.544 ile 0.845 aras?nda de?i?mesi, maddelerin ölçülmek istenen çal??ma becerileri yap?s?n? temsil etme gücünün yüksek oldu?unu göstermektedir.

Ayr?ca, ölçe?in farklı formlar? aras?ndaki **e?zamanl? geçerlik** (inter-rater reliability) de incelenmi?tir. Ana-baba ile öğretmen puanlar? aras?ndaki korelasyon katsay?s? 0.57, ana-baba ile öğrenci puanlar? aras?ndaki katsay? 0.70 ve öğretmen ile öğrenci puanlar? aras?ndaki katsay? ise 0.63 olarak bulunmu?tur. Bu orta ila yüksek düzeydeki korelasyonlar, farklı gözlemcilerin (ebeveynler, öğretmenler ve öğrenciler) çal??ma becerilerine ili?kin de?erlendirmelerinin tutarlı oldu?unu ve ölçe?in geçerli bir ölçüm sa?lad???n? kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Ders Çal??ma Becerileri Ölçe?i Ana-Baba Formu'nun (ÇBDÖ/ABF) iç tutarlıl???, **Cronbach Alpha** katsayılar? ile de?erlendirilmi?tir. Bu katsayılar 0.59 ile 0.92 aras?nda de?i?mektedir; özellikle 0.92 gibi yüksek de?erler, ölçe?in genel güvenilirli?inin üst düzeyde oldu?unu ve maddelerin kendi içinde yüksek düzeyde tutarlı oldu?unu i?aret eder.

Ölçe?in kararlıl??n? gösteren di?er güvenilirlik ölçütleri de incelenmi?tir. ?ki yar?m güvenilirlik katsayılar? 0.61 ile 0.89 aras?nda de?i?irken, ölçe?in zaman içindeki tutarlıl??n? belirleyen test-tekrar test güvenilirlik katsayılar? ise 0.47 ile 0.90 aral???ndadır. Bu bulgular, ölçe?in akademik ara?t?rmalarda ve uygulamalarda kullan?labilir düzeyde güçlü bir güvenirlik sundu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ders Çalışma Becerileri Ölçeği, **yapısal geçerliliğini** kanıtlamak amacıyla faktör analizi süreçlerinden geçirilmiştir. Ölçek, toplam 43 madde kullanılarak öğrencilerin çalışma becerilerini ölçen altı farklı alt ölçek halinde gruplandırılmıştır. Bu alt ölçekler, öğrencilerin ders çalışma davranışlarındaki farklı boyutları temsil etmektedir:

Sistemli ve Organize Çalışma (20 madde)

Temizlik ve Düzen (5 madde)

Çalışma Ortamı (5 madde)

Ev Ödevleri (5 madde)

Kaynaklara Başvurma (5 madde)

Dinlenme (3 madde)

Bu faktör yapısı, ölçeğin teorik beklentilerle uyumlu olduğunu ve çalışma becerisi kavramına başarıyla bir şekilde ayrıştırıldığını göstermektedir. Bu sayede uygulayıcılar, öğrencilerin hangi spesifik beceri alanlarında desteğe ihtiyaç duyduğunu belirleyebilirler.

Araç

Test Türü: Geliştirme

Format: 43 maddelik, 6 alt ölçekli yapılandırılmış anket formu.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (Öz bildirim), Ebeveynler (Gözlem) ve Öğretmenler (Gözlem).

Yaş Grubu: Genellikle ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri.

Popülasyon Detayları: Ölçek, farklı bakış açılarından veri toplama kapasitesi sayesinde, öğrencilerin çalışma becerilerini ev ve okul ortamlarında kapsamlı bir şekilde değerlendirme imkanı sunar.

Test Metodolojisi: 3'lü Likert derecelendirme sistemi kullanılmıştır. Cevap seçenekleri şunlardır: 1=hiçbir zaman, 2=bazen, 3=her zaman.

Anahtar Kelimeler

Öğrenme stratejileri, akademik gelişim, **psikolojik test**, okul başarıları, Kaner ve Kesiktaş, güvenirlilik, Cronbach Alpha, madde analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: semakaner@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Sema Kaner (Sorumlu Yazar).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2008 (Yay?n y?l?).

Ölçek, akademik bir yay?n olan *Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi Dergisi*'nde yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya ticari olmayan kullan?mlar? için sorumlu yazar Sema Kaner ile (semakaner@gmail.com) ileti?ime ge?ilmesi önerilir.

Kaynaklar

Kaner, S., & Kesikta?, A. D. (2008). Ders Çal??ma Becerileri Ölçe?i Ana-Baba, Ö?retmen ve Ö?renci Formlar?n?n Psikometrik Özellikleri. *Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(2), 293-321.

Ölçe?in akademik bir platformdaki ba?lant?s? ?urada bulunabilir: i-rep.emu.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki adresten indirilebilir: ders-calisma-becerileri-olcegi-toad.pdf

Ders Çal??ma Becerileri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek toplam 43 madde ve 6 alt ölçekten olu?maktadır. Alt ölçekler ve örnek maddeler a?a??dad?r:

Sistemli ve Organize Çal??ma (20 m): O gün s?n?fta i?lenen konular? evde tekrar eder.

Temizlik ve Düzen (5 m): Ödevlerini temiz ve düzenli yapar.

Çal??ma Ortam? (5 m): Derslerine çal??abilece?i bir masa ve sandalyesi vard?r.

Ev Ödevleri (5 m): Bir ödevini bitirmeden di?erine ba?lamaz.

Kaynaklara Ba?vurma (5 m): Yapt??? ödevleri bir ba?kas?na kontrol ettirir.

Dinlenme (3 m): Okula zaman?nda gider.